

Kto ty jesteś?

POLAK MAŁY

Miesięcznik dla dzieci

nr 10 (60)

październik 2025

Drodzy!

Nie wiemy, w którym momencie trafi do Was ten numer, ale wiedźcie, że myśłami i sercem jesteśmy z kaźdym i kaźdą z Was. Czaśy są trudne i niespokojne. Na pewno przeżywaćie duźo trudnych emocji. Wierzy'my, że macie wsparcie w waszych rodzicach i macie z kim porozmawiać o swoich przemyśłeniach i obawach. Mamy nadzieję, że ten numer pozwoli Wam miło spędzić czas i oderwać się od bieżących wydarzeń.

Redakcja Kuriera Galicyjskiego

Jesień

Wrześniowym polem idzie jesień.

Rude ma włosy i rudą suknię,
we włosy wpięte pierzaste astry,
a w rękach kłosy i słodką gruszkę.

Idzie i pachnie powidłami
z twarzą rumianą jak reneta.

Wśród mgieł porannych
i szumu liści

juź na październik
w sadzie czeka.

A w listopadzie z niebem płacze,
stojąc samotnie w jakimś oknie.

Westchnieniem żegna
zeschnięte liście,
a rudy warkocz we łzach moknie.

Jadwiga Hockuba

Październik

Witam Was w kolejnym miesiącu – październiku. Wierzę, że już „ułożyliście” sobie życie codzienne i nie nudzicie się. Październik jest miesiącem pełnym kolejnych niespodzianek. Utrzymuje się słoneczna pogoda, nie ma jeszcze mrozów, a liście drzew przybierają wspaniałe barwy. W lasach i parkach liście drzew zmieniają kolor i spadają na ziemię. Jednak zmiana barwy liści nie zachodzi jednakowo i jednocześnie u wszystkich drzew: **Żółcą się** liście brzoź, lip, kłonoź, wierzb i topoli;

Czerwienią się liście osiki, dębu czerwonego, kłonu zwyczajnego i jarzębiny;

Brazowieją liście dębu i grabu;

Zielone opadają liście olch.

Pod koniec października liście usychają i masowo opadają z drzew.

Zwierzęta przygotowują się do zimy

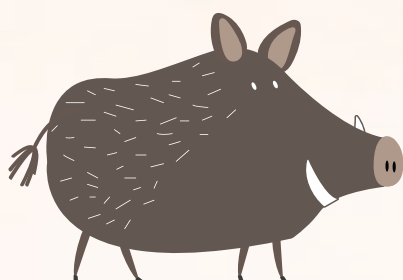
Owady rozpoczynają okres snu zimowego. Praktycznie nie widać już owadów latających.

Drobne ssaki powoli zapadają w sen zimowy. Wiewiórka gromadzi zapasy na zimę – dzięki jej zapominalstwu mają szanse rozwoju dęby, orzechy laskowe i włoskie, jarzębiny, buki i wiele innych roślin. Wilki gromadzą się w stada na zimę, aby zwiększyć sukces polowania. Samce sarny tracą poroże, kończy się rykowisko (okres godowy jeleni), a zaczyna się bekowisko (okres godowy danieli). Dzikie żerują na bukwi i żołędziach; lochy po wykarmieniu odbudowują masę ciała, a borsuki gromadzą sadło przed snem zimowym. Dni stają się coraz krótsze, a temperatury

spadają, co przygotowuje przyrodę do nadchodzącej zimy. Pojawiają się pierwsze poranne przymrozki i gęste mgły, które dodają uroku jesiennym krajobrazom.

Październik zdecydowanie kojarzy się z piękną, polską złotą jesienią!

Mądrość ludowa

*Gdy październik mroźny,
to nie będzie styczeń groźny.*

*Gdy w październiku
ciepło chadza, w lutym
mrozy naprowadza.*

*W październiku, gdy liść
z drzewa niesporo spada,
późną wiosnę zapowiada.*

*Na św. Franciszka (4.10)
odlatuje pliszka.*

*Kto sieje na św. Jadwigę
(15.10), ten zbiera figę.*

*Do św. Jadwigi pozbieraj
jabłka, orzechy i figi.*

Październik chodzi po kraju, wygania ptactwo z gaju.

10.10 – Światowy Dzień Drzewa

Nadmorska sosna (baśń)

Zdarzyło się to za dawnych bardzo czasów, gdy zwierzęta umiały jeszcze mówić, a drzewa chodziły po świecie...

Królem drzew był wówczas, tak jak i dzisiaj, dąb.

Do niego to przyszły pewnego razu wszystkie drzewa i prosiły go:

– Dębie, pozwól nam rozejść się po całej ziemi i niech każde z nas zamieszka w miejscu, jakie samo sobie wybierze.

Po namyśle zgodził się dąb.

– Dobrze. Za rok przyjdę do was i zobaczę, jak się każde z was urządziło.

Po roku ruszył dąb w odwiedziny do drzew.

Zaraz przy drodze spotkał wierzby i topole.

– Jak wam się tu powodzi? – zapytał.

– Bardzo dobrze – odpowiedziały zgodnym chórem.

We wsi, między opłotkami, zobaczył dąb wesołe lipy. One także były zadowolone z miejsca pobytu. Plotkowały wciąż z pszczołami, które przylatywały do nich w sprawach miodu.

Idąc dalej, dąb spotkał przy strumieniach i nad rzekami olszyny.

Na wzgórzach natrafił na krzepkie buki. A jeszcze wyżej – na gromady jodeł i świerków.

Na jasnych polanach kłaniały mu się brzozy.

Tak obchodząc swych poddanych, przeszedł król dąb wszystkie urodzajne miejsca na ziemi, aż doszedł w pobliże morza.

– Nie mam po co iść dalej. Tam są już tylko piaski i nieużytki. Z pewnością nie rośnie na nich żadne drzewo.

– Owszem, rośnie – odezwał się nagle jakiś głos.

Dąb pochylił się, spojrzał w kierunku głosu i... zobaczył u swoich stóp stojącego z podniesioną głową – człowieka.

Był to rybak. Poszedł dąb za rybakiem.

Jakież było zdziwienie dębu, gdy tam, gdzie było niegdyś pustkowie, ujrzał teraz zielony las. W cieniu drzew rosły trawy i dzikie maliny, nieco dalej kwitły żółte żarnowce i niebieskie mikołajki.

– Któż potrafił tak dobrze zagospodarować to pustkowie? – zdumiał się dąb.

– Zrobiła to sosna – powiedział rybak. – Dzięki niej zamiast lotnych piasków, po których hulały tylko złe wichry morskie, mamy teraz porządny szmat ziemi. Pod jej osłoną zbudowaliśmy chatę, zasadziliśmy ziemniaki i posialiśmy owies.

Dąb spojrzał na sosnę. Była jeszcze młoda i zielona, ale po wyginaniu i poszarpaniu przez wichry, z którymi dzień i noc toczyła walkę. Korzenie jej z trudem znajdowały sobie pokarm wśród jałowego piasku.

Rzekł dąb:

– Wybrałaś sobie najuboższą ziemię i najtrudniejsze życie, sosno. Widzę jednak, że jesteś dzielna i wierna. Przeto mianuję cię królową morskiego brzegu od dziś dnia aż po wszystkie czasy. I jest tak.

Ewa Szelburg-Zarembina

Kartki z kalendarza

1.10 - ŚWIĘTO WOJSKA UKRAIŃSKIEGO OBCHODZONE W DNIU ŚWIĘTA OPIEKI MATKI BOSKIEJ, KTÓRE NAZYWANE JEST POKROWĄ

7.10 - ŚWIĘTO MATKI BOŻEJ RÓŻAŃCOWEJ

13.10 - OSTATNIE OBJAWIENIE SIĘ MB W FATIMIE Z PROŚBĄ O MODLITWĘ NA RÓŻAŃCU

O czym należy pamiętać!

Wojna... wojny... straszne przeżycia... śmiertelne ofiary... mogiły w polu, w lesie i rozrastające się cmentarze – miejsca spoczynku ofiar wśród wojowników, ale i osób cywilnych... nieduże mogiły dzieci...

Modlimy się! Kto jak potrafi! Każdy w swoim języku, z różańcem w ręku, z modlitewnikiem w ręku, trzymając na sercu obrazek! Październik jest miesiącem, który nam przypomina o modlitwie z prośbą o zaprzestanie wojny.

26. 10 - ŚWIATOWY DZIEŃ KAPŁANA

Oto krótka modlitwa, którą możesz odmawiać w intencji pokoju na świecie

Modlitwa o dar pokoju św. Jana Pawła II

Boże ojców naszych, wielki i miłosierny! Pańskie życie i pokój, Ojciec wszystkich ludzi. Twoją wolą jest pokój, a nie udręczenie. Potęp wojny i obal pychę gwałtowników. Wysłałeś Syna swego Jezusa Chrystusa, aby głosił pokój bliskim i dalekim i zjednoczył w jedną rodzinę ludzi wszystkich ras i pokoleń.

Ojciec, obdarz nasze czasy dniami pokoju. Niech już nie będzie więcej wojny. Amen.

DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ

„Nauka w szkołach powinna być prowadzona w taki sposób, aby uczniowie uważali ją za cenny dar, a nie ciężki obowiązek”.

Albert Einstein

W Dniu Edukacji Narodowej, potocznie nazywanym Dniem Nauczyciela, nauczyciele przede wszystkim cieszą się z tego, że docenia ich pracę, a okazać można to na wiele sposobów: składając życzenia, nawet składające się z kilku ciepłych słów, albo przygotowując laurkę. Niezależnie od tego, czy wybierzesz życzenia oficjalne, humorystyczne, czy wzruszające – każda forma podziękowania za ich pracę czy życzeń będzie mile widziana.

„Nauczyciele zachęcają umysły do myślenia, do tworzenia i do kochania serc”.

Czy wiesz, że...

Święto nauczycieli, wychowawców i pedagogów corocznie celebrowane jest w rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej. KEN była bowiem pierwszym ministerstwem oświaty w Polsce i pierwszą taką instytucją w Europie. Do jej zadań należało reformowanie szkolnictwa w Polsce. „Komisja nad Edukacją Młodzi Szlacheckiej Dozór Mająca”, bo tak brzmiała pełna nazwa Komisji Edukacji Narodowej (KEN), została powołana na wniosek króla Stanisława Augusta Poniatowskiego przez Sejm Rozbiorowy 14 października 1773 roku. Pomysłodawcą był ksiądz Hugo Kołłątaj, a tworzyło ją czterech posłów i czterech senatorów z Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Pierwszym prezesem KEN został biskup wileński Ignacy Jakub Massalski. Wśród najbardziej znanych członków tej instytucji

byli m.in. Adam Kazimierz Czartoryski, Ignacy Potocki i Andrzej Zamoyski oraz uczeni i artyści, tacy jak np. pisarz Julian Ursyn Niemcewicz, filozof Grzegorz Piramowicz, ekonomista Hieronim Stroynowski.

Do zasług Komisji należy przygotowanie nowych programów nauczania, stworzenie podstaw szkolnictwa średniego i seminariów nauczycielskich przy uniwersytetach, a także przyczynienie się do stworzenia podwalin polskiej terminologii naukowej w dziedzinie matematyki, fizyki czy chemii poprzez publikację nowoczesnych podręczników szkolnych. To właśnie m.in. dlatego 27 kwietnia 1972 roku ustanowiono Dzień Edukacji Narodowej. Podstawą prawną, która stanowi Dzień Edukacji Narodowej, jest Ustawa o systemie oświaty, zapisy Karty Nauczyciela z 26 stycznia 1982 roku oraz rozporządzenia ministra edukacji narodowej i sportu z 31 grudnia 2002 roku.

PORTRET HUGO KOŁŁĄTAJA,
JEDNEGO Z TWÓRCÓW KOMISJI
EDUKACJI NARODOWEJ

Dress code w szkole

Jak ubrać się do szkoły?

Do szkoły ubieramy się estetycznie i skromnie. Dbajcie o to, by wasze ubrania były przede wszystkim czyste i wyprasowane. Warto traktować szkołę jako zwykłe miejsce publiczne, w którym nie ubieramy się wyzywająco, z tego powodu warto unikać np. przezroczystych tkanin, głębokich dekolci czy zbyt krótkich spodenek/spódnic – zasady te dotyczą zarówno chłopców, jak i dziewczynek.

Mundurki szkolne

Stroje szkolne dla dziewczynek i chłopców w Polsce często są różne i często prowadzą do dłuższych dyskusji. Z jednej strony odchodzi się od mundurków na rzecz indywidualizacji stroju, tak aby dzieci i młodzież czuły się swobodnie i mogły odkrywać własne upodobania w tym zakresie. Z drugiej strony, mundurki często

są elementem spajającym społeczność szkolną, a czasem podkreślającą elitarność placówki edukacyjnej.

Warto podkreślić, że obowiązek noszenia szkolnych mundurków występuje w wielu krajach. Mundurki szkolne mają różne kroje, wszystkie są jednak schludne. Korea, Malezja, Japonia, Niemcy, Wielka Brytania czy USA – to przykładowe państwa, w których nosi się stroje szkolne. Obowiązek ten może być regulowany zasadami mającymi charakter ogólnokrajowy lub zależny od szkolnych regulaminów.

W niektórych przypadkach nie tylko ubranie, ale i fryzury uczniów podlegają przepisom – np. w Malezji chłopcom nie pozwala się nosić włosów dłuższych niż do linii ucha i kołnierzyka, a dziewczynkom posiadającym długie włosy nakazuje się ich upinanie.

Europejski Dzień Seniora

20 października obchodzimy Europejski Dzień Seniora. Może złożycie życzenia swoim dziadkom lub zaprzyjaźnionym seniorom, pisząc do nich list i wysyłając pocztą? Mimo że coraz częściej korzystamy z maili i komunikatorów, poczta nadal jest ważnym sposobem komunikacji między ludźmi. Miło jest dostać kartkę albo ręcznie napisany list. Seniorzy na pewno się z nich ucieszą, a zapewne też z wizyty listonosza.

Listonosz

Tylko dzień zaledwie wstanie
Ja już nowe mam zadanie:
Prosto z poczty, skoro świt,
Ruszyć w rejon trzeba mi!
Biorę torbę i nie czekam,
Mundur mój poznasz z daleka,
A gdy tylko go założę
Rowerem listy rozwożę!
Od sąsiada do sąsiada
Na „Dzień dobry!” odpowiadam.
Jeżdżę zawsze po tej drodze,
Do każdej furki podchodzę.
Oprócz listów mam też paczki
Oraz do kupienia znaczki.
Nawet psy mnie wszystkie znają,
A gdy jadę – nie szczekają.
Wprost uwielbiam tę ulicę

I jej piękną okolicę.
Choć roweru nie oszczędzam
Bardzo miło tak dzień spędzam.
A tą pracą się nie męczę...
Wszystkie listy w mig doręczę!

Krzysztof Roguski

Czy wiesz, że...

Pierwszym sposobem komunikowania się ludzi na większe odległości były znaki dymne.

Za najstarsze pismo naukowcy uważają sumeryjskie piktogramy, hieroglify.

Początki poczty polskiej sięgają XVI wieku. 18 października 1558 roku król Zygmunt II August udzielił przywileju na urządzenie i kierowanie pocztą Włochowi Prosperowi Prowanie. Przesyłki dostarczane były na trasie Kraków – Wenecja.

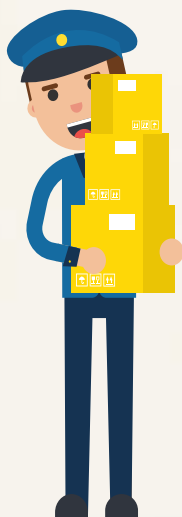
1 marca 1848 roku odbył się pierwszy transport poczty koleją. Przesyłki przewiezione zostały z Warszawy do Częstochowy.

W godle Poczty Polskiej jest trąbka, która od zawsze kojarzyła się z urzędnikami pocztowymi. Już w średniowieczu dostarczyciele listów przy pomocy trąbki informowali o swoim nadejściu

Listonosz

Co dzień nasze listy nosi,
czasem nas o podpis prosi,
do rąk własnych dostarczony
musi być list polecony.
Wszystkie adresata dane
dobrze muszą być wpisane.
Na kopercie, w rogu paczki
przyklejane są też znaczki.
Choć śnieg pada lub deszcz leje,
świeci słońce, albo wieje
to listonosz listy nosi,
wszystkie trudy dzielnie znosi.
W swojej torbie ma ulotki.
W drodze mijają pieski, kotki.
Pozdrawiają go sąsiedzi,
nawet gdy ich nie odwiedzi.
Choć nie łatwa to jest praca,
ze swej drogi nie zawraca.
Rano torbę swą pakuje
i do pracy znów startuje.

Kamila Bednarek

Telefony komórkowe

A co w dniu dzisiejszym, w XXI wieku, pomaga nam komunikować się? Komórki!

Zaawansowana technologia pozwala nam nie pamiętać o konieczności zmiany godziny: z czasu letniego na zimowy. Wszystkie narzędzia (komórki, tablety, laptopy, komputery) automatycznie się przestawią na nowe odliczanie czasu. Chyba że macie analogowe zegarki ze wskazówkami – im trzeba będzie „pomóc”.

Wiem, że dla Was dzisiaj komórkowy telefon jest rzeczą niezbędną i powszechnie używaną. Umiecie korzystać ze wszystkich jego funkcji. Nawet w czasie nocnym. Dbajcie jednak o to,

aby telefony, komunikatory i gry nie przesłoniły Wam świata. Są z pewnością bardzo przydatne: nie musimy pamiętać o zmianie czasu (**która będzie w nocy z soboty 25 października na niedzielę 26 października**), możemy w nich notować, ustawiać budziki, komunikować się ze światem. Warto pamiętać, że komórka jest tylko narzędziem, w związku z czym życzę Wam, aby nigdy nie zastąpiła Wam interakcji „na żywo” z drugim człowiekiem!

Babcia Kazia

Pismo jest redagowane przez zespół „Kuriera Galicyjskiego”.

Adres do korespondencji: Kurier Galicyjski – Kto ty jesteś?

Lwów 79057, Ukraina, Львів 79057

ul. Melnyka 22/3, вул. Мельника 22/3

telefon redakcji: +38 0980712564

e-mail: nowykuriergalicyjski@gmail.com

Wydawca Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Видавець ГО „Кур’єр Галицький”.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія KB № 24707-14647 Р

видане Державною Реєстраційною Службою України 17.02.2021 р.

Świadectwo rejestracji: seria KW nr 24707-14647 R

wydane przez Państwową Rejestracyjną Służbę Ukrainy 17.02.2021.

Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Stowarzyszenia „Kurier Galicyjski”.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

Projekt „Profesjonalne media na Ukrainie 2023-2025” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Wszystkie prawa zastrzeżone. Niezgodnie z art. 173 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2004 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zastrzeżenie to nie dotyczy sposobu cytowania utworu w publikacjach naukowych, o ile jest to konieczne do celów naukowych, badawczych lub edukacyjnych.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora (autorów) i nie może być identyfikowana z oficjalną pozycją Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw – Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Drukarnia TOB „Прес Медіа Сервіс”, Lwów, ul. Koszycia 7/29

Kod prenumeraty
УКРПОШТА
68416
46299

